

**АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ЕТНОЛІНГВІСТИКИ
[CURRENT ISSUES IN ETHNOLINGUISTICS]**

УДК 81'27:39(460.35)

Стаття надійшла до редакції [Article received] – 23.10.2025 р.

Перевірено на плагіат [Checked for plagiarism] – 25.10.2025 р.

Оригінальність тексту [The originality of the text] – 97 %

Прорецензовано [Peer-reviewed] – 22.12.2025 р.

Рекомендовано до друку [Recommended for publication] – 05.01.2026 р.

<http://doi.org/10.17721/2663-6530.2026.49.81-92>

ЕТНОГРАФІЧНИЙ КОД АНДАЛУЗЬКОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ

Олена Миколаївна Братель (м. Київ, Україна)

olenabratel@gmail.com

[ORCID: 0000-0002-9036-6959](https://orcid.org/0000-0002-9036-6959)

кандидат філологічних наук, доцент кафедри романської філології,
Київський національний університет імені Тараса Шевченка
(Міністерство освіти і науки України)
01601, м. Київ, бульвар Тараса Шевченка, 14

Анастасія Тарасівна Господицько (м. Київ, Україна)

anastasiia.hospodynko@gmail.com

студентка кафедри романської філології,
Київський національний університет імені Тараса Шевченка
(Міністерство освіти і науки України)
01601, м. Київ, бульвар Тараса Шевченка, 14

У статті аналізується етнографічний код андалузської ідентичності в іспанському пісенному дискурсі. На основі аналізу 150 текстів пісень виокремлено ключові мовні маркери (етноніми, музичну термінологію, святкову лексику), що формують регіональний образ Андалусії. Досліджено механізми культурної міфологізації та роль локальних традицій у конструюванні

(Актуальні питання етнолінгвістики [Aktual'ni pytannja etnolingvistyky])

Етнографічний код андалузської ідентичності (Українською) [Etnohrafichnyi kod andaluzkoi identychnosti]

© Братель О. М. [Bratel O. M.], olenabratel@gmail.com,
Господицько А. Т. [Hospodynko A. T.], anastasiia.hospodynko@gmail.com

PROBLEMS OF SEMANTICS, PRAGMATICS AND COGNITIVE LINGUISTICS

Taras Shevchenko National University of Kyiv, Ukraine

<http://semantics.knu.ua/index.php/prblmsemantics>

національного бренду. Особливу увагу приділено функціонуванню етнонімів, пов'язаних із ромською культурною спадщиною, які у пісенному дискурсі виконують роль символічних індикаторів «андалузькості» та відтворюють уявлення про історичну тяглість, екзотизацію й романтизацію регіональної ідентичності. Проаналізовано також лексику, що позначає специфічні елементи музичної культури фламенко (ритмічні формули, назви стилів і виконавських практик), які функціонують як знаки автентичності та культурної традиції, закріплюючи в мовній формі характерні риси андалузького музичного простору. Показано, що в іспанських піснях Андалусія постає не лише як географічний регіон, а як культурний міф, сформований через повторювані символи, образи та мовні формули, що включають мотиви свят, танцю, пристрасті, свободи й традиційного способу життя. З'ясовано, що пісенний дискурс виконує важливу роль у репрезентації та популяризації регіональної ідентичності, оскільки поєднує елементи масової культури з локальними етнографічними знаками, завдяки чому формується впізнаваний культурний код, який функціонує як інструмент символічного конструювання образу Андалусії у національному та міжнародному культурному просторі. Отримані результати засвідчують, що мовні маркери етнографічного коду виступають ефективним засобом трансляції колективної пам'яті, культурних стереотипів і регіональних цінностей, а пісенна творчість стає важливим медіатором між традиційною культурою та сучасними формами масової комунікації.

Ключові слова: етнографічний код, андалузька ідентичність, культурні маркери, іспанський пісенний дискурс, фламенко.

ETHNOGRAPHIC CODE OF ANDALUSIAN IDENTITY*Olena M. Bratel (Kyiv, Ukraine)*olenabratel@gmail.com[ORCID: 0000-0002-9036-6959](https://orcid.org/0000-0002-9036-6959)

PhD (Philology), Associate Professor of Romance Philology Department,
Taras Shevchenko National University of Kyiv
(Ministry of Education and Science of Ukraine)
14 Taras Shevchenko Blvd., Kyiv, Ukraine, 01601

(Current issues in ethnolinguistics [Aktual'ni pytannja etnolingvistyky])

Ethnographic Code of Andalusian Identity (in Ukrainian) [Etnohrafichnyi kod andaluzkoi identychnosti]

© Братель О. М. [Bratel O. M.], olenabratel@gmail.com,Господицько А. Т. [Hospodynko A. T.], anastasiia.hospodynko@gmail.com

Anastasiia O. Hospodynko (Kyiv, Ukraine)

[*anastasiia.hospodynko@gmail.com*](mailto:anastasiia.hospodynko@gmail.com)

Student of Romance Philology Department,
Taras Shevchenko National University of Kyiv
(Ministry of Education and Science of Ukraine)
14 Taras Shevchenko Blvd., Kyiv, Ukraine, 01601

The article analyzes the ethnographic code of Andalusian identity in Spanish song discourse. Based on the analysis of 150 song lyrics, key linguistic markers (ethnonyms, musical terminology, and festive vocabulary) that shape the regional image of Andalusia are identified. The mechanisms of cultural mythologization and the role of local traditions in the construction of a national brand are examined. Particular attention is paid to the functioning of ethnonyms associated with Romani cultural heritage, which in song discourse serve as symbolic indicators of “Andalusianity” and reproduce ideas of historical continuity, as well as the exoticization and romanticization of regional identity. The study also analyzes the vocabulary that denotes specific elements of flamenco musical culture (rhythmic patterns, names of styles, and performance practices), which function as markers of authenticity and cultural tradition, consolidating in linguistic form the characteristic features of the Andalusian musical space. It is shown that in Spanish songs Andalusia appears not only as a geographical region but also as a cultural myth formed through recurring symbols, images, and linguistic formulas that include motifs of festivals, dance, passion, freedom, and traditional ways of life. The research demonstrates that song discourse plays an important role in the representation and popularization of regional identity, as it combines elements of mass culture with local ethnographic signs, thereby forming a recognizable cultural code that functions as a tool for the symbolic construction of the image of Andalusia in both national and international cultural spaces. The results indicate that the linguistic markers of the ethnographic code act as an effective means of transmitting collective memory, cultural stereotypes, and regional values, while song creativity becomes an important mediator between traditional culture and contemporary forms of mass communication.

Keywords: *ethnographic code, Andalusian identity, cultural markers, Spanish song discourse, flamenco.*

PROBLEMS OF SEMANTICS, PRAGMATICS AND COGNITIVE LINGUISTICS

Taras Shevchenko National University of Kyiv, Ukraine

<http://semantics.knu.ua/index.php/prblmsemantics>

Вступ. Андалусія є одним із найбільш упізнаваних регіонів Іспанії у світовому культурному просторі. Саме образи південної Іспанії часто є візитівкою країни за кордоном. Нерідко спостерігається явище редукції культурного різноманіття Іспанії до андалузської моделі. Впізнаваний образ регіону конструюється через етнографічний код, що є системою повторюваних культурних маркерів. Вивчення етнографічного коду дозволяє виявити механізми конструювання регіональної ідентичності та культурної міфологізації та зрозуміти, як локальна традиція перетворюється на національний бренд, чим і зумовлюється **актуальність** цього дослідження. Подібні наукові пошуки можуть зробити більш багатограним традиційне бачення андалузської мистецької спадщини, дозволяючи вийти за межі спрощених стереотипних уявлень про Андалусію, додаючи нові сенси до розуміння її історичної пам'яті та культурної багатогранності [7, с. 339].

Метою дослідження є виокремити сукупність мовних маркерів, через які репрезентується уявлення про Андалусію в сучасних іспанських піснях. Йдеться не лише про реальні етнографічні особливості, а про культурно сконструйований образ, який функціонує як впізнаваний набір знаків.

Для досягнення мети визначено такі **завдання**:

- розкрити теоретичні підходи до вивчення етнографічного коду та ідентичності;
- проаналізувати корпус пісенних текстів на наявність культурно-маркованих одиниць;
- здійснити тематичну класифікацію виявлених маркерів;
- визначити роль музичного компонента у збереженні колективної пам'яті регіону.

Об'єктом дослідження є вербальний компонент сучасних іспанських пісень, а **предметом** – етнографічний код як система мовних маркерів андалузської ідентичності.

Наукова новизна полягає у комплексному аналізі етнографічного коду на основі текстів, що належать до сучасних пісенних жанрів, а також у застосуванні антропологічного підходу до аналізу пісенного дискурсу.

Матеріали та методи. Емпіричним підґрунтям статті став спеціально сформований корпус, що налічує 150 текстів пісень іспанських виконавців у різних стилях (поп, рок, хіп-хоп, регетон, фламенко тощо). Ключовим критерієм відбору композицій була наявність у їхньому вербальному компоненті культурно-

(Current issues in ethnolinguistics [Aktual'ni pytannja etnolingvistyky])

Ethnographic Code of Andalusian Identity (in Ukrainian) [Etnohrafichnyi kod andaluzkoi identychnosti]

© **Братель О. М.** [Bratel O. M.], olenabratel@gmail.com,

Господинько А. Т. [Hospodynko A. T.], anastasiia.hospodynko@gmail.com

маркованих одиниць, пов'язаних з андалузським соціокультурним простором. У роботі використано методи суцільної вибірки, лінгвокультурологічного та дискурс-аналізу.

Огляд наукової літератури. Методологічним підґрунтям для аналізу етнографічного коду як системи мовно-культурних маркерів, через які репрезентується історична пам'ять, цінності та ідентичність певної спільноти, є праці В. фон Гумбольдта, який обґрунтував ідею мови як форми національного світобачення; О. Потебні, що розвинув концепцію внутрішньої форми слова як носія культурної пам'яті; І. Огієнка, який наголошував на ролі мови як основи духовної та національної самобутності; а також Е. Сепіра, що розглядав мову як чинник структурування культурного досвіду.

Українські дослідники етнографічного коду та ідентичності часто пов'язують ці поняття з антропологічними, культурними та цивілізаційними аспектами української етнології. Вони розглядають етнографічний код як систему стереотипів, архетипів і ментальних рис, що формують етнічну та національну ідентичність.

О. Рафальський, Я. Калакура, О. Калакура, М. Юрій визначають антропологічний код як сукупність образів, стереотипів свідомості та архетипів, що виражаються в менталітеті, інтелектуальному та моральному житті, пронизуючи всі рівні суспільства [3, с. 6]. Він є транзитним і успадковуваним, з людиною як стрижнем коду культури та суспільством як основою коду цивілізації [3, с. 12].

І. Данилюк визначає етнічну приналежність як фундаментальний чинник, що формується під впливом рідної мови та культурного мікросередовища від моменту народження, визначаючи подальші життєві стандарти та соціалізацію особистості [2, с. 80]. Оскільки мова нерозривно пов'язана з життєдіяльністю конкретного етносу, вона виступає засобом категоризації світу, що безпосередньо відображає національну ментальність та спосіб сприйняття дійсності [1, с. 6]. Мова є не лише інструментом комунікації, а й особливим способом бачення світу, що фіксує у своїх категоріях унікальний досвід, традиції та ментальні риси конкретного народу [3, с. 191].

Т. Григоренко зазначає, що лексика з етнокультурним компонентом є надзвичайно важливою для реконструкції минулого, оскільки вона консервує в собі найбільш архаїчні пласти значень, пов'язані з історією та світоглядом народу [1, с. 8]. Національна ідентичність не є вродженою чи статичною даністю; вона

(Актуальні питання етнолінгвістики [Aktual'ni pytannja etnolingvistyky])

Етнографічний код андалузської ідентичності (Українською) [Etnohrafichnyi kod andaluzkoi identychnosti]

© Братель О. М. [Bratel O. M.], olenabratel@gmail.com,
Господицько А. Т. [Hospodynko A. T.], anastasiia.hospodynko@gmail.com

PROBLEMS OF SEMANTICS, PRAGMATICS AND COGNITIVE LINGUISTICS

Taras Shevchenko National University of Kyiv, Ukraine

<http://semantics.knu.ua/index.php/prblmsemantics>

постійно конструюється у культурному дискурсі через мистецькі та наукові тексти, що робить її залежною від конкретних історичних і соціальних ситуацій [3, с. 40]. І. Морено Наварро, фундатор антропології в Андалусії, розглядає етнографічний код та ідентичність крізь призму соціальної та політичної боротьби. Дослідник наголошує, що в умовах глобалізації та уніфікації, вивчення та ствердження локальних ідентичностей стає актом опору та формою боротьби за культурне та політичне самовизначення [9, с. 23].

Основний зміст. На основі аналізу текстів пісень іспанських виконавців, пов'язаних з Андалусією, було виокремлено декілька тематичних підгруп етнонімів як маркерів ідентичності, що формують цілісний етнографічний портрет андалузського регіону. Регіональна самоідентифікація мешканців Андалусії не конфліктує із загальноіспанською національною ідентичністю, а розвивається як сумісна, дуальна модель самоусвідомлення [10, с. 53].

Етноніми є носіями культурної ідентичності. Ідентичність можна трактувати як активний соціальний ресурс, що не лише визначає самосприйняття, а й організовує поведінку індивіда, спрямовуючи його до виконання певних соціально значущих дій у межах своєї спільноти [3, с. 97]. Етноніми вказують на походження, апелюють до колективного досвіду та створюють емоційний потенціал, викликаючи асоціації з домом та спільнотою. Такі назви відображають національний характер та ментальність [1, с. 56]. Використання етнонімів у пісенних текстах перетворює їх на живі символи, що репрезентують не лише географічну точку, а й цілісний комплекс культурних знаків, з якими ідентифікує себе виконавець.

У піснях зафіксовано використання загально-регіональних етнонімів, що позначають регіональну належність, формують макроідентичність: *andaluz / andaluces / andaluzas* (мешканці Андалусії). Також використовуються локальні етноніми (жителі конкретних міст і населених пунктів), що виражають локальну ідентичність. Було зафіксовано етноніми від таких великих міст, як *Málaga (malagueña)*, *Córdoba (cordobesa)*, *Sevilla (sevillano)*, *Cádiz (gaditano / gaditana / gaditanos / gaditanas)*, і цікаво, що більшість із цих слів мають жіночий рід. Також використовуються етноніми, що стосуються менших населених пунктів, зокрема: *Almonte (almonteño)*, *Alosno (alosneros)*, *Huelva (choquera* – розмовний синонім етноніма *onubense*). Етноніми в андалузських піснях виконують важливу стилістичну функцію: вони маркують «свій» простір, захищаючи його від

(Current issues in ethnolinguistics [Aktual'ni pytannja etnolingvistyky])

Ethnographic Code of Andalusian Identity (in Ukrainian) [Etnohrafichnyi kod andaluzkoi identychnosti]

© Братель О. М. [Bratel O. M.], olenabratel@gmail.com,Господицько А. Т. [Hospodynko A. T.], anastasiia.hospodynko@gmail.com

зовнішньої «штучної екзотизації» та надаючи тексту автентичного регіонального забарвлення [1, с. 87].

Також зафіксовано використання етнонімів, що мають історичні та культурно-етнічні значення. Вони апелюють до багатошарової історії Андалусії та формують наратив «змішаної крові», культурної спадковості: *moros / mora, romana, fenicia*. Вживання специфічних етнонімів (наприклад, історичного маркера *moro*) є способом лінгвальної категоризації дійсності [1, с. 5], що відображає історичне минуле та соціальну структуру Андалусії.

Найбільш чисельною за кількістю групою етнонімів у піснях є етноніми, пов'язані з ромською ідентичністю: *gitano / gitana / gitanos / gitanas, gitanilla* (зменшувальна форма), *gitanería* (узагальнена назва середовища, культури), *sangre gitana* (метафорична формула етнічної спадковості), *raza antigua gitana* (архаїзована романтизована формула), *morenita gitana* (поєднання етнічного й фенотипічного маркера), *gitana mora* (гібридна етнокультурна характеристика), *las gitanas del Puerto* (локалізована ромська група), *gitanos у rayos* (контрастивна пара: роми / не-роми).

Особливістю цієї групи етнонімів є гендерна маркованість (перевага форми жіночого роду однини *gitana*), романтизація (*sangre, raza antigua*), протиставлення більшості (*rayos*). У піснях частіше з'являється форма «*gitana*», ніж «*gitano*» через поєднання етнічності та тілесності (*morenita gitana, sangre gitana*) та об'єктивацію через екзотизацію. Таким чином етнічний маркер стає ще й гендерним маркером бажання.

Часте використання етнонімів, пов'язаних із ромською ідентичністю, в андалузських піснях має кілька історичних, культурних і дискурсивних причин.

Роми проживають в Андалусії з XV століття. Попри переслідування й маргіналізацію, саме в південній Іспанії сформувався один із найвпливовіших центрів ромської культури. Через це слово «*gitano*» в піснях стає не просто етнічною категорією, а символом автентичності та глибини почуття. Приналежність до циганського етносу визначається не юридичними нормами, а зв'язком із конкретною соціокультурною групою, що має унікальні звичаї, мову та специфічну манеру вдягатися [8, с. 2107].

У XIX–XX ст. в іспанській та європейській культурі формується образ «ромської душі» як вільної, пристрасної, таємничої, трагічної. Водночас, ромська спільнота історично зазнавала дискримінації. Тому мотиви вигнання,

(Актуальні питання етнолінгвістики [Aktual'ni pytannja etnolingvistyky])

Етнографічний код андалузської ідентичності (Українською) [Etnohrafichnyi kod andaluzkoj identychnosti]

© Братель О. М. [Bratel O. M.], olenabratel@gmail.com,Господицько А. Т. [Hospodynko A. T.], anastasiia.hospodynko@gmail.com

PROBLEMS OF SEMANTICS, PRAGMATICS AND COGNITIVE LINGUISTICS

Taras Shevchenko National University of Kyiv, Ukraine

<http://semantics.knu.ua/index.php/prblmsemantics>

несправедливості, туги, соціальної нерівності стають центральними в пісенному фольклорі. Етнонім «*gitano*» у піснях може виконувати функцію маркера соціального болю, символу опору, культурного коду маргінальності.

Андалусія стала простором змішування культур, формування особливої музичної традиції та соціального маргінального досвіду, який відобразився в музичній творчості. Феномен фламенко виник завдяки активному внеску циганської спільноти, яка зуміла гармонізувати східні впливи з андалузським культурним середовищем, історично сформованим на перетині різних традицій [6, с. 116]. У мистецтві фламенко автентичним циганським стилем вважається виконання, де технічна досконалість поступається місцем граничній емоційній щирості [6, с. 115].

Засадничими компонентами фламенко є злиття співу, танцю та гітарного супроводу, які мають взаємодіяти як цілісний організм, утворюючи нерозривний симбіоз [4, с. 27]. У піснях були зафіксовані такі слова та словосполучення: *flamenco, flamenca, flamenquitas, niños flamencos, ritmo flamenco*. Зменшувальні форми (*flamenquitas*) створюють фольклорну ніжність. Дитячі номінації (*niños flamencos*) підкреслюють спадковість традиції.

У піснях також зустрічаються назви різновидів фламенко (палос): *sevillanas / sevillana, bulería / bulerías, soleá, fandango / fandangos / fandango bravío, tangos, petenera, saeta, seguidilla, campanilleros, alegría / alegrías*. Кожен різновид фламенко має власний ритмічний малюнок, емоційний реєстр (радість, трагізм, екстаз), географічне походження, наприклад: серйозність і глибина (*soleá*), ритмічна грайливість (*bulerías*), святковість (*alegrías*), релігійний контекст (*saeta*). Специфічний структурний елемент під назвою «*Silencio*» є ключовим ідентифікаційним маркером танцю *alegrías*, що дозволяє відрізнити його від інших музичних форм провінції Кадіс [4, с. 8].

Також зафіксовані слова і словосполучення, що позначають ритм і метр і є маркерами автентичності та технічної майстерності: *compás por derecho, compá de bulería, ritmo flamenco*. *Compás* є центральною ритмічною категорією фламенко. У межах етнографічного коду ці одиниці виконують функцію структурної стабілізації традиції, оскільки позначають форму, канон, нормативність.

На окрему увагу заслугоує лексика, що позначає матеріальні та перформативні складові фламенко: ритмічний супровід долонями (*toca las palmas / tocar la palma / palmas y cantare / palmas*), спів (*cante*), варіант фламенко-співу з

(Current issues in ethnolinguistics [Aktual'ni pytannja etnolingvistyky])

Ethnographic Code of Andalusian Identity (in Ukrainian) [Etnohrafichnyi kod andaluzkoi identychnosti]

© Братель О. М. [Bratel O. M.], olenabratel@gmail.com,Господинько А. Т. [Hospodynko A. T.], anastasiia.hospodynko@gmail.com

історичною глибиною (*cante por seguidilla*), інструментальна основа (*guitarra*, *castañuela*), простір виконання (*tablao*), елемент сценічної жіночої пластики (*abanico*, *abanico del salero*). Мистецтво фламенко є настільки фундаментальним для Андалусії, що воно сприймається не лише як локальний скарб, а й як невід'ємна частина репрезентації всієї іспанської культури на міжнародному рівні [10, с. 67].

Попри домінування в піснях одиниць, безпосередньо пов'язаних із фламенко як центральним символом андалузської культурної репрезентації, поряд із термінами, що позначають палос, ритмічні структури чи перформативні елементи фламенко, функціонують лексеми та словосполучення ширшого музичного характеру. Вони пов'язані з народною пісенністю, карнавальною традицією, інструментальною культурою та колективними формами співу. Такі одиниці відображають міжстильові теми, що апелюють до музики як до універсального етнокультурного коду, але не зводяться до самого концепту фламенко.

У структурі етнографічного коду в іспанських піснях виокремлюється група лексики, що репрезентує усну пісенну традицію і народну поезику: *sopla* (одна з ключових форм андалузського пісенного нарративу, що поєднує ліризм, драматизм і народну мораль), *copleros* (виконавці, які забезпечують живу передачу культурного досвіду), *coplilla* (зменшувальна форма, маркер фольклорної інтимності), *cantos de trilla* (аграрний трудовий спів), *cantinela* (повторювана мелодична формула, що створює ефект традиційності).

Інструментальний ряд формує акустичний код Андалусії, що поєднує сакральне, святкове й фольклорне, зокрема, у піснях були зафіксовані такі лексеми: *guitarra* (домінантний символ андалузської музичності), *laúd* (історичний інструмент із середземноморським корінням), *zambomba* (інструмент, пов'язаний із різдвяною народною традицією), *castañuela / palillos* (кастаньети), *tambor* (барабан, що символізує ритмічну тілесність), *matraca* (обрядовий шумовий інструмент).

Святково-ритуальна лексика також є важливою в межах етнографічного коду андалузської ідентичності і відображається у піснях. Зокрема, була зафіксована лексика, пов'язана з ярмарково-святковими традиціями: *feria / ferias*, *feria de abril*, *feria de madrugada*, *Feria de Córdoba en mayo*, *feria de Sevilla en abril*, *feria del caballo en mayo*, *caseta* (тимчасовий павільйон, простір соціалізації), *albero* (жовтуватий пісок арен і ярмаркових майданчиків, візуальний маркер Андалусії). У структурі етнографічного коду ферія виступає маркером колективної ідентичності,

(Актуальні питання етнолінгвістики [Aktual'ni pytannja etnolingvistyky])

Етнографічний код андалузської ідентичності (Українською) [Etnohrafichnyi kod andaluzkoj identychnosti]

© Братель О. М. [Bratel O. M.], olenabratel@gmail.com,
Господицько А. Т. [Hospodynko A. T.], anastasiia.hospodynko@gmail.com

PROBLEMS OF SEMANTICS, PRAGMATICS AND COGNITIVE LINGUISTICS

Taras Shevchenko National University of Kyiv, Ukraine

<http://semantics.knu.ua/index.php/prblmsemantics>

регіональної гордості та ритуалізованої радості. Хронологічні уточнення (*en abril, en mayo, de madrugada*) підкреслюють циклічність традиції.

Лексика, пов'язана з карнавалом, формує уявлення про Андалусію як іронічний, експресивний і схильний до театралізованого самовираження регіон: *carnaval / carnavales, carnavalero / carnavaleros* (носій карнавальної культури), *dios Momo* (міфологічний символ карнавальної стихії), *chirigota* (сатиричний музичний жанр карнавалу Кадіса).

Локальні та регіональні святкові традиції відображені в піснях за допомогою таких лексичних одиниць: *Velaíta de Santa Ana* (традиція району Тріана у Севільї), *Colombinas* (свято в Уельві, пов'язане з історичною пам'яттю), *Moros y Cristianos* (історико-міфологічна реконструкція). Ці одиниці відображають локалізований вимір етнографічного коду. Вони підсилюють територіальну диференціацію всередині андалузської ідентичності.

Висновки дослідження. Уявлення про Андалусію в іспанських піснях реалізується через розгалужену систему культурних символів і мовних маркерів. Регіон постає як унікальний простір емоційної інтенсивності, історичної змішаності та фольклорної автентичності.

Етноніми є ключовими носіями ідентичності, виконуючи стилістичну функцію маркування «свого» простору. При цьому андалузська ідентичність не конфліктує із загальноіспанською, а функціонує як дуальна модель самоусвідомлення. Ромська ідентичність є найчисельнішою та найбільш символічно навантаженою групою етнографічного коду. Етнонім *gitano* трансформувався з чисто етнічної категорії в символ вільної та пристрасної «ромської душі», а також став маркером соціального болю та культурного опору.

Музичний компонент є ядром етнографічного коду. Фламенко разом із його різновидами виконує роль центрального символу андалузської культури, навколо якого групуються інші музичні практики (народна поезика, інструментальний ряд), що формують акустичний код регіону. Музика в андалузському етнографічному коді є механізмом збереження колективної пам'яті, локальної ідентичності та історичної тяглості.

Святково-ритуальна лексика структурує уявлення про Андалусію як про простір ритуалізованої радості та театралізованого самовираження. Такі маркери, як *feria* чи *chirigota*, підсилюють територіальну диференціацію та є механізмами збереження колективної пам'яті й історичної тяглості.

(Current issues in ethnolinguistics [Aktual'ni pytannja etnolingvistyky])

Ethnographic Code of Andalusian Identity (in Ukrainian) [Etnohrafichnyi kod andaluzkoi identychnosti]

© Братель О. М. [Bratel O. M.], olenabratel@gmail.com,Господицько А. Т. [Hospodynko A. T.], anastasiia.hospodynko@gmail.com

Етнографічний код у пісенному дискурсі стає актом опору в умовах глобалізації. Використання локальних маркерів дозволяє спільноті стверджувати своє право на культурне самовизначення, перетворюючи традицію на впізнаваний національний бренд.

Перспективи подальших наукових розвідок. Цікавим напрямом для майбутніх студій є порівняльний аналіз репрезентації образу Андалусії в дискурсі інших країн, зокрема Латинської Америки. Окрему увагу варто приділити вивченню того, як етнографічний код функціонує в умовах глобалізації як інструмент культурного опору та засіб збереження локальної самобутності. Перспективним вбачається також розширення емпіричної бази дослідження за рахунок аналізу сучасних синтетичних жанрів, що дозволить простежити трансформацію традиційних маркерів у нових соціокультурних контекстах. Крім того, важливо дослідити, як національна ідентичність продовжує конструюватися через різноманітні мистецькі та наукові тексти.

Література:

1. Григоренко, Т. В. (2010). *Етнографічна лексика і фразеологія у складі української літературної мови: монографія*. Умань: ПП Жовтий. 216 с.
2. Данилюк, І. В. (2010). Становлення та формування етнічної ідентичності. *Науковий вісник Полтавського педуніверситету. Серія «Культурознавство»*, 9, 78–82.
3. Рафальський, О., Калакура, Я., Калакура, О., & Юрій, М. (2022). *Цивілізаційна ідентичність українства: історія і сучасність* (Я. Калакура, ред.). Київ: ППіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України. 512 с.
4. González Sánchez, M. (2011). Estructura básica del baile flamenco. *Revista del Centro de Investigación Flamenco Telethusa*, 4(4), 25–31.
5. Harjus, J. (2025). Construcciones metapragmático-discursivas de una identidad (lingüística) andaluza en el Hip-Hop andaluz del siglo XXI. In *Naciones, nacionalismos y frontiers desde la perspectiva hispano-austriaca* (pp. 109–126). Salamanca.
6. Leblon, B. (2005). *Gitanos y flamenco*. Valencia: Asociación de Enseñantes con Gitanos.
7. Marín Prieto, J. M. (2026). Fernando Cruz Isidoro (coord.). Nuevas investigaciones sobre patrimonio artístico en Andalucía. Identidad, conocimiento y difusión [Reseña]. *Revista PH: Instituto Andaluz del Patrimonio Histórico*, 117, 338–339.
8. Martínez Dhier, A. (2011). Los gitanos en Andalucía en el antiguo régimen: de «peregrinos» a «marginados». In *Actas del I Congreso Internacional sobre Migraciones en Andalucía* (pp. 2107–2117). Granada: Instituto de Migraciones.
9. Moreno Navarro, I. (1993). *Andalucía: Identidad y Cultura (Estudio de Antropología Andaluza)*. Málaga: Librería Ágora. 151 p.

(Актуальні питання етнолінгвістики [Aktual'ni pytannja etnolingvistyky])

Етнографічний код андалузської ідентичності (Українською) [Etnohrafichnyi kod andaluzkoi identychnosti]

© Братель О. М. [Bratel O. M.], olenabratel@gmail.com,
Господицько А. Т. [Hospodynko A. T.], anastasiia.hospodynko@gmail.com

PROBLEMS OF SEMANTICS, PRAGMATICS AND COGNITIVE LINGUISTICS

Taras Shevchenko National University of Kyiv, Ukraine

<http://semantics.knu.ua/index.php/prblmsemantics>

10. Valdivia Alonso, D., & Ruiz Jiménez, A. M. (2026). Formando andaluces y españoles: la construcción de la identidad nacional en la escuela andaluza. *Revista CENTRA de Ciencias Sociales*, 5(1), 53–92.

References:

1. Hryhorenko, T. V. (2010). *Etnohrafichna leksyka i frazeolohiia u skladi ukrainskoi literaturnoi movy [Ethnographic vocabulary and phraseology as part of the Ukrainian literary language]*. Uman: P. P. Zhovtyi. 216 p.
2. Danyliuk, I. V. (2010). Stanovlennia ta formuvannia etnichnoi identychnosti [Establishment and formation of ethnic identity]. *Naukovyi visnyk Poltavskoho peduniversitytetu. Seriiia "Kulturoznavstvo" [Scientific Bulletin of Poltava Pedagogical University. "Cultural Studies" series]*, 9, 78–82.
3. Rafalskyi, O., Kalakura, Ya., Kalakura, O., & Yurii, M. (2022). *Tsyvilizatsiina identychnist ukrainstva: istoriia i suchasnist [Civilizational identity of Ukrainians: history and modernity]* (Ya. Kalakura, Ed.). Kyiv: IPIEND im. I. F. Kurasa NAN Ukrainy. 512 p.
4. González Sánchez, M. (2011). Estructura básica del baile flamenco [Basic structure of flamenco dance]. *Revista del Centro de Investigación Flamenco Telethusi*, 4(4), 25–31.
5. Harjus, J. (2025). Construcciones metapragmático-discursivas de una identidad (lingüística) andaluza en el Hip-Hop andaluz del siglo XXI [Metapragmatic-discursive constructions of an Andalusian (linguistic) identity in Andalusian Hip-Hop of the 21st century]. In *Naciones, nacionalismos y fronteras desde la perspectiva hispano-austriaca* (pp. 109–126). Salamanca.
6. Leblon, B. (2005). Gitanos y flamenco [Gypsies and flamenco]. *Memoria de Papel*. Valencia: Asociación de Enseñantes con Gitanos [Association of Teachers with Gypsies].
7. Marín Prieto, J. M. (2026). Fernando Cruz Isidoro (coord.). Nuevas investigaciones sobre patrimonio artístico en Andalucía. Identidad, conocimiento y difusión [Reseña] [New research on artistic heritage in Andalusia. Identity, knowledge and dissemination (Review)]. *Revista PH: Instituto Andaluz del Patrimonio Histórico*, 117, 338–339.
8. Martínez Dhier, A. (2011). Los gitanos en Andalucía en el antiguo régimen: de «peregrinos» a «marginados» [Gypsies in Andalusia in the old regime: from “pilgrims” to “marginalized”]. In *Actas del I Congreso Internacional sobre Migraciones en Andalucía [Proceedings of the 1st International Congress on Migrations in Andalusia]* (pp. 2107–2117). Granada: Instituto de Migraciones [Migration Institute].
9. Moreno Navarro, I. (1993). *Andalucía: Identidad y Cultura (Estudio de Antropología Andaluza) [Andalusia: Identity and Culture (Study of Andalusian Anthropology)]*. Málaga: Librería Ágora. 151 p.
10. Valdivia Alonso, D., & Ruiz Jiménez, A. M. (2026). Formando andaluces y españoles: la construcción de la identidad nacional en la escuela andaluza [Training Andalusians and Spaniards: the construction of national identity in the Andalusian school]. *Revista CENTRA de Ciencias Sociales*, 5(1), 53–92.

(Current issues in ethnolinguistics [Aktual'ni pytannja etnolingvistyky])

Ethnographic Code of Andalusian Identity (in Ukrainian) [Etnohrafichnyi kod andaluzkoi identychnosti]© Братель О. М. [Bratel O. M.], olenabratel@gmail.com,
Господицько А. Т. [Hospodynko A. T.], anastasiia.hospodynko@gmail.com